

Gdyby dwa morza miały się spotkać

12 lutego 2015 – 23 sierpnia 2015

Kurator: Tarek Abou El Fetouh

Współpraca kuratorska: Magda Lipska

Asystentka: Katarzyna Witt

Produkcja techniczna: Michał Ziętek

i zespół realizacyjny Muzeum Sztuki Nowoczesnej

Menedżerzy projektu: Nina Gałuszka i Mateusz Maleszewski

Otwarcie: 12 lutego 2015, godzina 19:00

Wystawa „Gdyby dwa morza miały się spotkać” za punkt wyjścia obiera trudno uchwytny moment, w którym jednostki zmieniają się w podmiot zbiorowy, a indywidualne losy, pragnienia i aspiracje zaczynają tworzyć ruch społeczny, przekuwając niezadowolenie i potrzeby jednostek w działanie polityczne. Jej kuratorem jest pochodzący z Kairu, a mieszkający w Brukseli Tarek Abou El Fetouh, architekt, twórca scenografii teatralnych, autor wielu wystaw i inicjatyw artystycznych na Bliskim Wschodzie, między innymi dyrektor Young Arab Theatre Fund, inicjator podróżującego biennale Meeting Points, a ostatnio kurator cyklicznej wystawy Home Works VI organizowanej przez ważną w regionie fundację Ashkal Alwan w Bejrucie.

Na wystawie zobaczymy zarówno prace artystów bardzo znanych, takich jak Mona Hatoum, Emily Jacir czy Walid Raad, z pierwszego pokolenia artystów z Bliskiego Wschodu, którzy zyskali uznanie na arenie międzynarodowej, jak średniego i młodego pokolenia m.in.: Doa Aly, Basim Magdy, Ali Cherii, Jumana Manna, Ruane Abou-Rahme i Basim Abbas. Obecni są na niej również artyści z Chin, Korei, Singapuru, Ukrainy czy Polski, co podkreśla uniwersalność emancypacyjnych dążeń i postaw. Tarek Abou El-Fetouh traktuje wystawę jak rodzaj filozoficznego zadania, stara się odkryć uniwersalną naturę metamorfozy prywatnego w publiczne, której terenem jest ciało i która jest początkiem wszelkiej politycznej transformacji.

Tłem dla wystawy są nadzieje, jakie wzbudziła nagle przerwana Arabska Wiosna, której znaczenie nie jest jeszcze w pełni opisane, a konsekwencje - wciąż niejednoznaczne. Arabską Wiosnę symbolicznie rozpoczął dramatyczny indywidualny gest, czyli samospalenie Mahomeda Bouaziziego pod koniec 2010 roku w Tunisie. Ten dramatyczny akt przeniósł poczucie niesprawiedliwości ze sfery prywatnej w sferę publiczną, wzbudzając falę protestów na niespotykaną dotychczas skalę. Protestujący przejęli polityczną inicjatywę gromadząc się na placach i skwerach, maszerując w wielotysięcznych demonstracjach, które wkrótce wyszły poza świat arabski dając początek ruchom Occupy na całym świecie.

„Aby mogła zaistnieć polityka, musi pojawić się ciało - pisze w swoim tekście kuratorskim Tarek Abou El Fetouh - by zaś mogły odbyć się działania emancypacyjne, musi pojawić się wspólne ciało - w liczbie mnogiej - i zająć przestrzeń. (...) Każdy uczestnik protestu oferuje własne ciało, które potem istnieje pomiędzy dwoma formami - formą jednostkową i grupową - w okolicznościach, które trudno jest określić”.

Żeby zbliżyć się do tego kluczowego momentu przejścia pomiędzy ciałem indywidualnym i ciałem zbiorowym, El Fetouh odwołuje się do sufickiego terminu „barzakh” dosłownie oznaczającego „przesmyk”, „cieśninę”, a w szczególności określającego niewidzialną linię, która oddziela dwa morza, oddzielając każde ze swoją własną gęstością, zasoleniem i temperaturą. Dla działającego na przelocie XII i XIII wieku teologa sufickiego Ibn 'Arabiego termin ten oznacza „wszystko, co jednocześnie oddziela i łączy dwie rzeczy”.

Wystawa, poprzez prace artystów, oferuje możliwość wejrzenia w ten stan „pomiędzy”: starym i nowym, indywidualnym i zbiorowym, politycznym i prywatnym. Wyzwaniom, w imię których demonstranci zbierają się na placach, nie można sprostać, używając znanych dyskursów politycznych i utrwalonych pojęć. Konieczne staje się nowe zdefiniowanie polityczności. Nie bez powodu na placu Tahrir w Kairze nie padały hasła walki o demokrację, ale o sprawiedliwość społeczną, odwołując się raczej do etyki niż polityki, nie bez powodu ruchy Occupy nie chciały korzystać ze znanych form organizacji zwracając się ku archaicznym formom demokracji bezpośredniej. Dlatego kurator przykłada wielką wagę do uważnego przyjrzenia się znaczeniu ledwo zarysowanej emancypacji. Szuka jej sensu nie w medialnych diagnozach sytuacji politycznej, ale w indywidualnych motywacjach. Skupia się na transformacji, jakiej doznaje ludzkie ciało, podstawowe źródło wszelkiej polityczności. Interesuje go ciało jako źródło oporu. Ciało, które w sytuacji oporu wchodzi w stan niejednoznaczny, który można nazwać "barzakh". Dlatego też metodą śledzenia politycznej zmiany jest zbliżenie się do ciała w sytuacji transformacji: zarówno w momencie śmierci, jaki i kiedy staje się środkiem emancypacji oraz kiedy jest wyobrażone w zapowiadającej przyszłość kondycji post-człowieczej.

Artyści biorący udział w wystawie:

Basel Abbas & Ruanne Abou-Rahme, Haig Aivazian, Jananne Al-Ani, Doa Aly, Franciszek Buchner, Ali Cherri, Danwen Xing, Joana Hadjithomas & Khalil Joreige, Mona Hatoum, Saba Innab, Emily Jacir, Nikita Kadan, Rajkamal Kahlon, Amal Kenawy, Jean Christophe Lanquetin, Maha Maamoun, Basim Magdy, Jumana Manna, Lada Nakonechna, Ho Tzu Nyen, Walid Raad, Khalil Rabah, Vlada Ralko, Mykola Ridnyi, Seo Min Jeong, Sharif Waked, Aleksandra Waliszewska, Andrzej Wróblewski.

Wystawa powstała dzięki hojnemu wsparciu Rany Sadik i Samera Younisa.

Partnerzy:

Patroni medialni:

